

ปุ๋ยมูลไส้เดือนมหาสารคามเจ๋ง

หนุนเกษตรกรเลี้ยงเพิ่มรายได้ เลี้ยงต่อยอดเชิงพาณิชย์

มหาสารคาม : นางอารีรัตน์

รักษาศิลป์ ผู้ช่วยอธิการบดี

ฝ่ายอำนวยการ มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม เปิดเผยว่า แนวคิดการเลี้ยงไส้เดือนผลิตปุ๋ยอินทรีย์นั้น เริ่มมาจากการที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีจำนวนนิสิต นักศึกษา ทุกชั้นปีจำนวนมากถึง 50,000 คน ส่งผลให้มีปัญหาเรื่องขยะมูลฝอย และสิ่งของเหลือใช้จำนวนมากไม่ต่ำกว่าวันละ 8 ตันต่อวัน จึงได้คิดหาวิธีการที่จะกำจัดขยะ โดยแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ 1.เป็นขยะที่ไม่ย่อยสลาย และ 2.ขยะที่ย่อยสลายได้ จะนำไปผลิตเป็นปุ๋ย ส่วนเศษอาหาร พืชผัก และพลูบักก็นำไปเลี้ยงไส้เดือน ที่โรงปุ๋ยหมักชีวภาพจากมูลไส้เดือน

นางอารีรัตน์ กล่าวอีกว่า ด้วยทรัพยากรสิ่งแวดล้อมรอบรั้วมหาวิทยาลัยมหาสารคามนี้เอง ที่เป็นตัวจุดประกายให้เกิดแนวคิดการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพจากมูลไส้เดือน เริ่มต้นจากการที่จัดกลุ่มพนักงานส่วนดูแลกองอาคารสถานที่ ไปศึกษาดูงานการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อนำผลมาทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ และนำกลับมาพัฒนาใช้กับตนเอง โดยเริ่มจากสร้างโรงหมักปุ๋ยขึ้น แล้วซื้อพันธุ์ไส้เดือนมาเลี้ยง ต่อมาได้ต่อยอดเพาะไส้เดือนเลี้ยงเอง และนี่เป็นปีแรกที่ทำได้ขึ้นอย่างจริงจัง

“วิธีการเลี้ยงไม่ยุ่งยาก นำปุ๋ยหมักร่วมกับปุ๋ยคอก ใส่ลงในอ่างปูนให้สูงพอสมควร รดน้ำให้เปียกชุ่มจนทั่ว แล้วใช้น้ำหมักชีวภาพที่หมักจากพืชผักสีเขียวรดให้ทั่ว เพื่อให้จุลินทรีย์ช่วยย่อยสลายปุ๋ยหมักให้สลายตัวเร็วยิ่งขึ้น โดยปกติ ก็จะใช้เวลาในการหมักประมาณ 7-10 วัน ในระหว่างนี้ ต้องช่วยคลุกเคล้ากองปุ๋ยไปมา 2-3 วันครั้ง เนื่องจากกระบวนการหมักจะทำให้เกิดความร้อนในกองปุ๋ย ปล่อยให้ไส้เดือนลงไปจากนั้นก็เริ่มให้อาหารเสริม ไม่ว่าจะเป็นเศษผัก เศษผลไม้สุก เช่น พริกกล้วย มะละกอ แตงโม และอื่นๆ ไม่ต้องมากนัก เมื่อหมดแล้วจึงค่อยให้ใหม่ การให้อาหารเสริมนี้จะช่วยเร่งการเจริญเติบโต การเจริญพันธุ์และการขยายพันธุ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งปุ๋ยหมักไส้เดือนเมื่อนำไปใส่ต้นไม้จะเจริญเติบโตเร็ว เนื่องจากมีจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ต่อพืชมากมาย สิ่งสำคัญมากคือมีฮอร์โมนพืชรวมอยู่ด้วยเป็นของแถมที่พิเศษ

เพราะจะไปเร่งให้พืชสร้างรากฝอยมากขึ้น ทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี”

นางอารีรัตน์ กล่าวอีกว่า มูลไส้เดือนดิน จึงมีประโยชน์เหนือกว่าปุ๋ยชนิดอื่น มูลไส้เดือนดินจะมีจุลินทรีย์หลากหลายชนิดมากกว่าที่พบในปุ๋ยหมักธรรมดา นอกจากนั้น เมื่อปี พ.ศ.2545 หรือ ค.ศ.2002 ได้มีรายงานการวิจัยพบสารฮอร์โมนสำคัญเพื่อการเจริญเติบโตของพืชในมูลไส้เดือนดินเพิ่มขึ้นจากเดิม ทำให้แน่ใจได้ว่าในมูลไส้เดือนดินมีสารต่างๆ คือ ฮิวมัท (humates) ออกซิน (auxins) โคเนติน (kinetins) จิบเบอเรลลิน (giberellin) และไซโตไคนิน (cytokinin) เป็นตัวควบคุมการเจริญเติบโตของพืช

“ส่งผลให้เกษตรกรผู้ผลิตพันธุ์ข้าว สนใจในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากมูลไส้เดือน ทีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่มีการผลิตเพื่อรองรับคิให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดต้นทุนในการผลิตพืชด้านเกษตรกรให้ความสนใจพร้อมต่อยอดขยายผลสู่ชุมชนและเกษตรกรพัฒนาเป็นอาชีพเสริมและเชิงพาณิชย์คาดสร้างรายได้ให้กับชุมชนจำนวนมาก” นางอารีรัตน์ กล่าวทิ้งท้าย

